

Í tímans flæði með rauðum þræði

Í dag verður opnuð yfirlits-sýning á Kjarvalsstöðum um feril myndvefarans og rithöfundarins Hildar Hákonardóttur. Hildur sér söguna og samfélagið út frá þræðinum og segir tímann hafa breyst, ekki eingöngu með samfélagsbreytingum heldur einnig í eðli sínu.

ninarichter@frettabladid.is

Á Kjarvalsstöðum sitjum við Hildur Hákonardóttir ásamt Sigrúnu Ingu Hrólfsdóttur sýningarstjóra sem gegnir tímabundinni rannsóknarstöðu við Listasafn Reykjavíkur er snýr að ferli Hildar, sem er grunnurinn að sýningunni. Þá stendur Listasafnið fyrir málþingi í tengslum við sýninguna á Kjarvalsstöðum klukkan 13 í dag þar sem Sigrún Inga heldur lykilerindi.

Hildur er fædd 1938. Í listinni er hún samfélagsrýnir og frumkvöðull með langan og fjölbreyttan feril að baki. Hún varð stúdent frá Menntaskólanum í Reykjavík 1955 og flutti til Bandaríkjanna 1956. Hún lærði myndlist við Myndlista- og handíðaskóla Íslands og Edinburgh College of Art, og lauk vefnaðarkennaraprófi árið 1979.

Hildur var einn stofnenda Rauðsokkahreyfingarinnar, og er kynjapólitík einn af þeim þræðum sem einkenna feril hennar og verk. Hún er fyrrverandi skólameistari Myndlista- og handíðaskóla Íslands, sem þá hét. Þá var hún forstöðumaður Byggða- og listasafns Árnesinga til ársins 2000.

Hildur hefur unnið list inn á fjölbreytta miðla, en að mestu leyti notað vefnað. Vefur er orð sem heyrir oftast í sambandi við tölvur í dag. Hildur segir þekkinguna á vefnaðinum nýttast á öllum sviðum lífsins. Hún býr yfir einstakri sýn og heimsmynd og greinir mannlega tilvist út frá þræðinum.

„Einu sinni var blaðamönnum alltaf boðið upp á kampavín og snittur,“ segir Hildur í upphafi viðtals. Tónninn er ekki afsakandi, heldur blátt áfram innlegg í það hvernig samfélagið hefur breyst. Kampavín og snittur væru í hrópandi ósamræmi við andrúmsloftið, fyrir utan sýningarsal þar sem vefnaður Hildar hangir á veggjum, hverra stef eru meðal annars baráttu alþýðukvenna fyrir sýnileika

Sem listamaður hefur Hildur mest unnið með vefnað en vefinn segir hún að krefjist svo mikillar skipulagningar að vefnaðarnám sé sambærilegt háskólanámi.

FRÉTTABLAÐIÐ/
ERNIR

og viðurkenningu í samfélaginu.

„Þegar ég hef fengið tækifæri til þess, hef ég vakið athygli á því að vefnaðurinn sem slíkur er svo mikið undur,“ segir hún. „Vefnaðurinn er svo ríkur að þú finnur það í tungumálinu. Við erum komin í gegnum skrifada tímabilið sem er fullt af tilvisunum í vefnað. Svo förum við í gegnum skrifin og inn í tölvuöldina og við erum enn að tala um vefinn. Veraldarvef, internetið. Net er viss tegund af vef,“ segir Hildur.

„Þú þarft að vera fyrirhyggjusöm og skipulögð, ef þú ætlar að vefa. Þú þarft að vera nákvæm og ihugul og þessi skipulagningargáfa þarf að ná alveg til hráfnisins. Þetta er það nákvæmlega sama og að skipuleggja mjög stórt fyrirtæki,“ segir hún. „Vefurinn krefst svo mikillar skipulagningar að það að fara í gegnum vefnaðarnám held ég að sé fullkomlega sambærilegt við það sem fólk lærir í háskóla. Svo er enn þá betra að læra það á praktískan máta.“

Hildur vísar einnig til þess að gjarnan sé talað um lífið sjálft sem vef. „Talað er um lífsvefinn. Við tölum stundum um það að uppi-

Þú þarft að vera nákvæm og ihugul og þessi skipulagningargáfa þarf að ná alveg til hráfnisins. Þetta er það nákvæmlega sama og að skipuleggja mjög stórt fyrirtæki.

staðan sé meðgjöfin. Af hvaða kynstofni eru foreldrar þínir, landið sem maður fæðist í, og hvort þú fæðist í borg eða sveit. Þetta er það sem þér er gefið en þú lærir hvernig þú vinnur ivafið sem fer og fyllir inn í vefnaðinn. Við ráðum hvernig við nálgumst kringumstæðurnar okkar,“ segir hún. „Þetta hefur fylgt okkur og mun alltaf fylgja okkur. Vefurinn er svo dularfullur og skemmtilegur.“

Sé litið á hinar mismunandi túlkunir á vefnum í samtímanum, liggur við að spyrja hvernig hið nýrra og tölvutengda hlutverk orðsins og vefhugtaksins horfir við listakonunni.

„Það kemur eitthvert form, ef við förum í gömlu listasöguna. Þar er talað um þrefalda þróun, byrjunarstig, klassíska stigið og svo úrvinnslustig, jafnvel svolítið decadent,“ svarar Hildur.

„Við höfum farið í gegnum tvö menningarstig sem eru búin að vera ótrúlega sterk. Annað er prentaða bókin. Við vitum hvernig hún byrjaði og hún er búin að eiga flott fimm hundruð ára tímabil. Nú er hið myndræna að sækja á hið skrifada. Í myndlistinni átti málverkið þessar aldir og var óskaplega sterkt og nú sækja önnur form á. Það er óskaplega skemmtileg uppstokkun, en við erum mitt í breytingaferli. Það breytingaferli verður bara að fá að eiga sér stað. Við vitum ekki hvert það muni á endanum fara. Í hvaða átt,“ segir hún.

Ertu með kenningu?

„Tíminn hefur breyst. Ég veit að þetta byrjaði með endurreisninni

þegar við förum inn í fjarviddina. Áður hafði myndefnið verið svona flatt. Það voru bara tvær víddir. Svo kemur fjarviddin inn og hún stefnir í punkt, sem er eins og regnboginn, þú kemst aldrei þangað. En samfélagið skynjar sig frá þessum tíma í einhverju framþróunarskeiði. Þú ert að sækja fram að einhverju sem þú veist ekki hvað er,“ útskýrir Hildur.

„Svo gerist það 2012 að tíminn skiptir um eðli, fjarviddarhugsunin er ekki lengur til og við þurfum að læra að lifa í núinu. Þú ert alltaf í núinu. En við vorum orðin svo háð því að hugsa alltaf um að vera að fara eitthvað, í framþróun.“

Hvað gerist 2012?

„Það var árið sem Mayarnir sögðu að tímatalið myndi enda. En það var ekki það, heldur breytti tíminn um eðli. Þá fara menn að uppgötva að tíminn er ekki línulaga heldur hringlaga, eins og vortex. Það er erfitt að útskýra þetta, en við erum stödd inn að miðju krossins, þar sem þú sérð aftur í tímann og fram í tímann. Við erum bara stödd í einhverju flæði,“ segir Hildur Hákonardóttir. ■